

[Arne Christiansen.]

slutte mig det synspunkt, at det ville være beklageligt, om sådanne begivenheder skulle resultere i, at der måtte foretages indgreb i demonstrationsrettigheden.

Jeg vil gerne stille et tillægsspørgsmål i denne forbindelse: Indgår det i ministerens overvejelser at udvide fristen for anmeldelse af demonstrationer, således som der er foreslået ønske om fra en fremtrædende politimands side?

Justitsministeren (Thestrup): Jeg kan sige, at vi har til hensigt at forhandle nærmere om, hvad der kan komme på tale, men efter min opfattelse er det ikke den rigtige vej at gå. Jeg tror, at vi derved ville få en række ulovlige demonstrationer, som ville blive vanskeligere at have med at gøre end de demonstrationer, der i forvejen er anmeldt. Men det er klart, at naturligvis også dette spørgsmål vil blive taget op i den forhandling, jeg agter at tage med de ledende politifolk.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om en investeringsfond for Færøerne m. v.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 168) findes i tidenden sp. 5461).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om udlændinges adgang til landet m. v. og af lov om rettens pleje. (Domstolskontrol med frihedsberøvelse m. v.).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 123) findes i tidenden sp. 3996, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 945).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

K. Axel Nielsen: Må jeg begynde med at takke justitsministeren, fordi udvalget har fået lejlighed til at se de udtalelser, som ministeriet har indhentet fra de institutioner og organisationer, der står nævnt i betænkningen, og som jeg efterlyste ved lovforslagets første behandling.

Som meddelt ved første behandling kan socialdemokratiet godkende forslaget. Vi kan derimod ikke godkende det af hr. Poul Dam stillede ændringsforslag, gående ud på, at fristen for indbringelse for domstolene af en frihedsberøvelse i stedet for forslagens 3 gange 24 timer sættes til 24 timer. Som det fremgår af de udtalelser, jeg har nævnt, har rigspolitiets udlændingstilsyn og politidirektøren i København gjort gældende, at en 24 timers frist er for kort til, at de oplysninger, som er nødvendige, inden der træffes afgørelse af, om den pågældende skal afvises, udvises eller have tilladelse til at blive her i landet, kan tilvejebringes. Efter min opfattelse har rigspolitichefen og politidirektøren ret i, at der er en principiel forskel på rettens opgaver med hensyn til frihedsberøvelse i henhold til udlændingsloven og dens opgaver i henhold til retsplejelovens § 780. Jeg kan herom henvise til bilaget til udvalgets betænkning, hvor dette synspunkt er begrundet. I det sidste tilfælde er det rettens opgave at tage stilling til, om der foreligger, som det hedder, skellig grund

[K. Axel Nielsen.]

til at antage, at den anholdte er skyldig. Det er normalt ikke rettens opgave, hvor det drejer sig om udlændinge, og der er derfor intet grundlag for nogen analogislutning. Vi vil stemme imod hr. Poul Dams ændringsforslag.

Gerda Møller: Ved første behandling af dette lovforslag sluttede jeg min anbefaling af vedtagelsen af det med at udtale håbet om, at vi kunne få det hurtigt igennem tinget, således at det kunne træde i kraft som foreslået af ministeren den 1. april. Det har vi ikke nået, og derfor har justitsministeren fremsat ændringsforslag om ikrafttræden den 1. juni i år, og det kan den konservative folketingsgruppe tiltræde.

Af de spørgsmål, som udvalget især har beskæftiget sig med, og som jeg kort vil nævne, er Dansk Flygtningehjælps ønske om, at der oprettes et nævn, der skulle have rådgivende og procedureformende beføjelser og være underlagt justitsministeren, og som skulle kunne behandle sager vedrørende udlændinge, der søger politisk asyl i Danmark. Som nævnt er der i Sverige og Norge til en vis grad sådanne nævn. Dette forslag blev taget op til drøftelse i et samråd med justitsministeren, og i den meget udtømmende betænkning, som er kommet fra udvalget, er ministerens stilling til dette forslag klart refereret og begrundet. Derfor skal jeg kun meddele, at vi i den konservative folketingsgruppe finder det rimeligt, at spørgsmålet om oprettelse af et sådant udlændingsnævn indgår i de nordiske forhandlinger med henblik på at skabe en ensartet nordisk fremmedlovgivning og en samstemmende udlændingspolitik, og at det derfor bør tages op i forbindelse med en revision på nordisk plan. Denne revision skulle snart være i sigte, eftersom det udvalg, der sidder og arbejder med det på nordisk plan, ventes at ville komme med en betænkning til efteråret.

Vi kan godt se det ubehagelige for Dansk Flygtningehjælp i, at de i flere tilfælde bli-

ver identificeret med justitsministeren, når en afgørelse om politisk asyl træffes. Dansk Flygtningehjælp har jo ingen beføjelser, de er kun rådgivende. Derfor afviser vi heller ikke på forhånd tanken om, at afgørelsen om politisk asyl her i landet kan træffes ud fra andre end politimæssige og administrative hensyn, og at sagkyndige med kendskab til forholdene ude i verden gennem sæde i et udlændingsnævn kan deltage i beslutningsprocessen. Men vi finder det helt naturligt, at alle spørgsmål i forbindelse med en eventuel etablering af et sådant nævn, f. eks. hvorledes det skal sammensættes, hvilken kompetence det skal have, og hvilke arbejdsopgaver eller områder det skal have, først nøje overvejes, og det vil som sagt ske i forbindelse med revisionen af de nordiske fremmedlove.

Med hensyn til det ændringsforslag, der er stillet af socialistisk folkeparti, hvorefter 3 dages fristen for indbringelse for retten af spørgsmålet om lovligheden af frihedsberøvelsen ændres til 24 timer og indbringelsen sker, om jeg så må sige, automatisk, d. v. s. i alle tilfælde, uanset om det ønskes eller ej af den frihedsberøvede, og uanset hvor kort frihedsberøvelsen er, kan den konservative folketingsgruppe ikke stemme for det. Vi kan tiltræde justitsministerens begrundelse for afvisningen, som også er grundigt refereret i udvalgsbetænkningen, og jeg skal kun understrege, at vi ikke finder anledning til at indføre en videregående regel for den kategori af frihedsberøvelser, som ikke er omfattet af den grundlovsfæstede domstolsprøvelse, fordi dette så naturligt måtte føre til overvejelse om at indføre samme regel med hensyn til de øvrige administrative frihedsberøvelser, hvis der skulle være parallelitet, og en sådan ændring ser vi ikke nogen grund til. Som ministeren har oplyst, har den hidtidige ordning fungeret tilfredsstillende, og ministeren venter ikke, at den ikke vil gøre det, når det drejer sig om udlændinge.

Jeg skal slutte med at sige, at jeg på den konservative folketingsgruppes vegne kan

[Gerda Møller.]

anbefale at stemme for det af justitsministeren stillede ændringsforslag, som er tiltrådt af udvalget, og imod det af SF stillede ændringsforslag.

Per Federspiel: Jeg skal ikke føje mange bemærkninger til det, der allerede er sagt. Dette lovforslag betyder et fremskridt for den ligestilling af udlændinge ved ophold her i landet og danske statsborgere, som er tilsigtet. Selve forslaget har jo en foreløbig karakter, idet vi må afvente det fælles nordiske forslag. I Sverige og Norge er der, som fru Gerda Møller sagde, ganske rigtigt udlændingsnævn, og fra mit partis side vil vi med tilfredshed hilse denne nyskabelse, når den er så gennemarbejdet, at den kan komme.

Jeg tror, det er rigtigt, at det er forskellige instanser, der behandler disse spørgsmål om udlændinges adgang til landet og behandlingen af udlændinge, hvis identitet man ikke helt kan være tilfreds med, og til lige at der nu er skabt en rekursadgang for politiet til ministeren, således at der sker en dobbelt prøvelse af disse spørgsmål. Derfor kan vi tiltræde forslaget, som det nu foreligger med det af justitsministeren stillede ændringsforslag, medens vi ikke kan medvinke til gennemførelsen af det af hr. Poul Dam stillede ændringsforslag, som efter min opfattelse i virkeligheden vil stille adskillige udlændinge, der midlertidigt må berøves friheden, ringere, derved at de tvinges ind i en retlig behandling, som de måske ikke er interesseret i.

Meta Ditzel: Da vor ordfører er forhindret i at være til stede, skal jeg på den radikale gruppes vegne anbefale at følge flertallet og stemme imod det af SF stillede ændringsforslag.

Vi radikale er ikke uenige med SF i, at problemerne i forbindelse med administrativ frihedsberøvelse snarest bør undersøges. Bl. a. forekommer det ikke helt tilfredsstillende, at domstolsprøvelse forudsætter et initiativ fra den forurettede. Imidlertid mener jeg, at problemerne må behandles samlet og ikke isoleret for udlændinge, der frihedsberøves. Det må også være rimeligt at afvente resultatet af de undersøgelser, der på nordisk plan er i gang for at tilveje-

bringe ensartede materielle og formelle retlige regler ved behandlingen af sager om udlændinge.

Med disse bemærkninger kan jeg anbefale lovforslaget med det af ministeren stillede ændringsforslag til vedtagelse.

Poul Dam: Det er blevet sagt af en af de tidligere ordførere, at dette lovforslag er et fremskridt, og det vil jeg meget gerne udtrykke min enighed i. Det er et betydeligt fremskridt i forhold til de ganske utilfredsstillende forhold, vi har haft hidtil. Jeg har alligevel ment, at der her var en rimelig lejlighed til at tage spørgsmålet om lovligheden af frihedsberøvelser i det hele taget op til behandling, og jeg har derfor stillet det ændringsforslag, som de tidligere ordførere også har omtalt, hvorefter frihedsberøvelsen inden 24 timer automatisk bliver bedømt af en dommer.

De indvendinger, der er blevet rettet imod forslaget, er af forskellig art. Justitsministeren har sagt, at ordningen med hensyn til administrativ frihedsberøvelse virker tilfredsstillende, og det kan da meget vel være, at de mennesker, det går ud over, sjældent klager. Det hænder dog, at vi har nogle sager, som giver genlyd meget længe efter, og hvor der efter sigende er sket en eller anden fejl, som måske kunne have været undgået, hvis vi havde anvendt den almindelige regel i grundloven om, at spørgsmålet om frihedsberøvelse skal forelægges for en dommer.

Det siges, at man ikke kan begynde her, men skal tage alle sager om administrativ frihedsberøvelse med på én gang, og at man skal afvente det ene og det andet og det tredje. Ja, det er den slags argumenter, man altid bruger, når det drejer sig om at forhale noget. Det er min opfattelse, at hele den kunstige sondring, man har foretaget mellem anholdelser, som skal underkastes domstolskontrol, og administrative frihedsberøvelser, bør afskaffes, så der overhovedet ikke bør ske frihedsberøvelse uden domstolskontrol. Nu er det ved en tilfældighed blevet her på et bestemt område, vi har stillet forslag herom, men jeg lover, at vi skal komme igen med det på samtlige områder, for jeg tror ikke, vi i længden kan have en ordning, hvorved man administrativt under en eller anden form kan berøve folk friheden

[Poul Dam.]

under sikkerhedsgarantier, som i alt for høj grad lægger ansvaret for, at der sker noget, på den pågældende selv; i masser af tilfælde vil han ikke være i stand til at klare denne sag særlig godt. Henvisningen til, at udlændingen kan komme i kontakt med sit lands repræsentation, er ikke særlig tungtvejende; det gælder jo i en del tilfælde folk, hvis forhold til legationen eller ambassaden ikke er det mest hjertelige, og hvor henvisningen derfor næsten virker som en dårlig vittighed.

Jeg tror, vi skal have denne domstolskontrol i alle tilfælde. Hvis forslaget bliver nedstemt her i dag — hvad man jo aldrig kan vide; i betragtning af hvor mange eller hvor få der er i salen — vil vi komme tilbage med det for alle områder af den administrative frihedsberøvelse. Vi tror, det er rigtigt, at dommerne skal være med i alle tilfælde.

Kjær Rasmussen: Vi kan støtte hr. Poul Dams ændringsforslag, der går ud på, at spørgsmålet om lovligheden af den administrative frihedsberøvelse skal indbringes for retten inden 24 timer. Også vi er modstandere af den foreslåede 3 døgns frist, idet den i praksis vil komme til at betyde, at udlændinge er sendt ud af landet, inden de 3 døgn er gået.

Under første behandling rejste vi spørgsmålet om betimeligheden af at indføre andre kontrolforanstaltninger, hvorved folk uden for politiets række kunne udskille de tilfælde ved grænsen, hvor afvisningen var tvivlsom. Det fremgår af betænkningen, at Dansk Flygtningehjælp over for justitsministeriet tidligere har stillet forslag om et udlændingsnævn, og at ministeriet nu er i gang med at overveje etableringen af et sådant nævn. Det synes vi er en god ting. Dog synes vi ikke, at det pågældende nævn blot skal kunne tage stilling til asylansøgninger. Udleveringssagerne bør også med under nævnets kompetenceområde, ligesom nævnet bør kunne tage stilling i sager, der vedrører forhåndsgarantier — og her tænkes naturligvis på Cleaver-sagen, der kommer for her i tinget i morgen.

Men når disse ting er sagt, står der tilbage at konstatere, at ministerens lovforslag i virkeligheden sigter mod en regulering af

antallet af indvandrede arbejdere. Kravet om, at en arbejder skal have arbejdstilladelse fra en dansk ambassade eller et dansk konsulat, før indrejse kan finde sted, viser ønsket om en sådan regulering. Vi sagde under første behandling, at selve lovgrundlaget måtte reformeres i mere fremskridtsvenlig retning, heri indbefattet retten til, skal vi sige spontan indvandring, og det er jo ikke rigtig tilfældet med det foreliggende lovforslag. Vi vil derfor undlade at stemme ved tredje behandling.

Justitsministeren (Thestrup): Jeg vil gerne takke udvalget for den grundige behandling af forslaget, og jeg vil gerne takke ordførerne for socialdemokratiet, det konservative folkeparti, venstre og det radikale venstre for den stilling, de har taget til det.

Jeg kan sige, at de problemer, der er fremdraget her, vil blive drøftet i forbindelse med de forhandlinger om fremmedloven, der foregår i øjeblikket på nordisk basis, og jeg er temmelig overbevist om, at vi når frem til et nævn som det, der her har været omtalt.

Jeg kan anbefale, at man stemmer for forslaget med det ændringsforslag, jeg har stillet, og stemmer imod det af hr. Poul Dam stillede ændringsforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes med 103 stemmer mod 11; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

§§ 1 og 2, ændringsforslag nr. 2 om en ny affattelse af § 3, § 3 i den ændrede affattelse og § 4
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Renter ved for sen indbetaling af afgift).

(Løvforslaget (nr. 167) findes i tillæg A. sp. 3869, fremsættelsen i tidenden sp. 5293).

Løvforslaget sattes til forhandling.

Grünbaum: Forslaget går ud på, at man skal forhøje morarenten fra $\frac{3}{4}$ pct. til 1 pct., og det hænger sammen med de manglende indbetalinger af både merværdiafgiften og kildeskatten.

For kildeskattens vedkommende er der jo også foreslået en ændring, der er til behandling for øjeblikket i skatteudvalget, og som går ud på, at procenten, der dér er $\frac{1}{2}$, sættes op til 1.

I kildeskatteloven er der imidlertid nogle ret skræppe straffebestemmelser. Det er simpelt hen ulovligt ikke at indbetale de indeholdte skattebeløb til den dato, som er angivet i kildeskatteloven, og man kan ifalde bøde og hæfte eller fængsel i indtil 2 år for ikke at gøre det. Derimod er der ikke i merværdiafgiftsloven og de andre afgiftslove en tilsvarende bestemmelse om straf, og jeg kunne tænke mig, at vi i udvalget overvejede, om man ikke i merværdiafgiftsloven skulle have en straffebestemmelse af tilsvarende karakter som den i kildeskatteloven. Men i øvrigt er vi positivt indstillet over for ministerens forslag.

Erik Hansen (Vejle amt): Jeg kan på det konservative folkepartis vegne anbefale forslaget, som vi mener er rimeligt og rigtigt.

Jens Frandsen: Jeg skal på venstres vegne kun sige, at vi kan tiltræde forslaget.

Martin Pedersen: De meget store beløb, erhvervslivet opkræver for det offentlige, er man naturligvis interesseret i går rettidigt ind, og der må derfor ikke i morarenten ligge en tilskyndelse til sløseri. Vi kan, også under hensyntagen til det stigende renteniveau, anbefale det foreliggende forslag til vedtagelse.

Ømann: Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Aksel Larsen, er fraværende, skal

jeg indskrænke mig til kort at anbefale løvforslaget. Der kan nok være anledning til i udvalget at drøfte, om praksis udviser, at der er behov for yderligere foranstaltninger og indførelse af sådanne reaktioner, som hr. Grünbaum var inde på.

Finansministeren (Poul Møller): Jeg vil gerne takke for tilslutningen til forslaget og håbe, at den udvalgsbehandling, som jeg forstår man ønsker, må blive af kort varighed, for vi skulle jo gerne være færdige, så folketinget kan vedtage det inden samlingsens afslutning.

Med hensyn til problemet om straffebestemmelser i merværdiafgiftsloven vil jeg gerne, hvis udvalget ønsker det, undersøge, om der har været behov herfor i de næsten 3 år, vi har haft merværdiafgiftsloven. Men jeg vil gerne sige, at udformningen af den med straffebestemmelse osv. er foretaget af min højtærede forgænger. Dengang har man ikke ment, at der var behov for straffebestemmelser, så der er vel kun anledning til at drøfte dem nu, hvis erfaringerne siden har vist, at de er påkrævede.

Hermed sluttede forhandlingen.

Løvforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at løvforslaget henvises til det udvalg, som den 17. oktober 1969 nedsattes angående forslag til lov om ændring af ligningsloven m. fl. lovforslag, det såkaldte skatteudvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Forespørgsel til finansministeren af Ømann, Poul Dam, Morten Lange og Aksel Larsen:

„Hvad agter finansministeren at foreslå gennemført med henblik på dels at begrænse omfanget af skatteunddragelserne, dels at inddrage skattefrie kapitalgevinster og formuestigninger under en aktiv finanspolitik?“